

Arhim. Ioan Krestiankin

Unui fiu duhovnicesc necunoscut
Mărturii de înțelepciune duhovnicească

Traducere din limba rusă de
DENIS CHIRIAC

Ediția a doua, revizuită

Carte tipărită cu binecuvântarea
Înaltpreasfințitului

Mitropolitul Moldovei și Bucovinei

Doxologia
Iași, 2022

Cuprins

Nota traducătorului	11
Părintele Ioan Krestiankin, degetul Dumnezeieștii Pronii. Breviar biografic	19

Partea I

Cuvântul I <i>Tainic</i>	29
Cuvântul al II-lea <i>Tot atât de tainic</i>	30
Cuvântul al III-lea <i>Despre sabia lui Dumnezeu</i>	31
Cuvântul al IV-lea <i>Ajutor de la Dumnezeu</i>	33
Cuvântul al V-lea <i>Cel mai scurt și totodată cel mai lung</i>	35
Cuvântul al VI-lea <i>Despre neazuri și boli</i>	36
Cuvântul al VII-lea <i>Despre același lucru</i>	38
Cuvântul al VIII-lea <i>Despre „cîrc”</i>	40
Cuvântul al IX-lea <i>Despre vrăjmașul nostru sufleur</i>	42

Cuvântul al X-lea	
<i>Despre același lucru</i>	44
Cuvântul al XI-lea	
<i>Despre același lucru</i>	46
Cuvântul al XII-lea	
<i>Despre pregetare</i>	48
Cuvântul al XIII-lea	
<i>Despre aparențe</i>	50
Cuvântul al XIV-lea	
<i>Despre nevoința arbitrară</i>	52
Cuvântul al XV-lea	
<i>Despre un „dar” important</i>	54
Cuvântul al XVI-lea	
<i>Despre renegarea credinței</i>	55
Cuvântul al XVII-lea	
<i>Despre inspirațiile vrăjmașului</i>	57
Cuvântul al XVIII-lea	
<i>Despre un singur minut</i>	59
Cuvântul al XIX-lea	
<i>Despre numai o singură zi</i>	61
Cuvântul al XX-lea	
<i>Despre păun și despre găina udă</i>	62
Cuvântul al XXI-lea	
<i>Despre singurătate</i>	63
Cuvântul al XXII-lea	
<i>Despre viața de zi cu zi</i>	64
Cuvântul al XXIII-lea	
<i>Despre pronia lui Dumnezeu</i>	66
Cuvântul al XXIV-lea	
<i>Despre același subiect</i> <i>la Sfântul Filaret al Moscovei</i>	68
Cuvântul al XXV-lea	
<i>Ce reprezintă omul pentru Dumnezeu</i>	70
Cuvântul al XXVI-lea	
<i>Despre îngerul păzitor</i>	71
Cuvântul al XXVII-lea	
<i>Despre frământările omenești</i>	73

Cuvântul al XXVIII-lea	
<i>Despre căile care duc la Dumnezeu</i>	75
Cuvântul al XXIX-lea	
<i>Între a auzi și a asculta</i>	76
Cuvântul al XXX-lea	
<i>Despre tăinuire</i>	78
Cuvântul al XXXI-lea	
<i>Despre libertatea duhovnicească</i>	81
Cuvântul al XXXII-lea	
<i>Despre cruce</i>	83
Cuvântul al XXXIII-lea	
<i>Despre crucea Rusiei</i>	85
Cuvântul al XXXIV-lea	
<i>Despre semnul crucii</i>	87
Cuvântul al XXXV-lea	
<i>Despre pocăință</i>	88
Cuvântul al XXXVI-lea	
<i>Despre rugăciune</i>	91
Cuvântul al XXXVII-lea	
<i>Despre rugăciunea lui Iisus</i>	93
Cuvântul al XXXVIII-lea	
<i>Despre Numele Sfânt</i>	95
Cuvântul al XXXIX-lea	
<i>Despre smerenie</i>	96
Cuvântul al XL-lea	
<i>Două rugăciuni ale Sfântului Teofan</i>	98
Cuvântul al XLI-lea	
<i>Despre Sfânta Biserică</i>	99
Cuvântul al LXII-lea	
<i>Despre noii martiri ai Rusiei</i>	101
Cuvântul al XLIII-lea	
<i>Despre puterea Tainelor lui Dumnezeu</i>	103
Cuvântul al XLIV-lea	
<i>Despre ascultare</i>	104

Cuvântul al XLV-lea	
<i>Despre duhovnic</i>	105
Cuvântul al XLVI-lea	
<i>Despre epitimie</i>	107
Cuvântul al XLVII-lea	
<i>Despre educație</i>	108
Cuvântul al XLVIII-lea	
<i>Despre familie</i>	110
Cuvântul al XLIX-lea	
<i>Despre căsătorie</i>	113
Cuvântul al L-lea	
<i>Despre părinți</i>	115
Cuvântul al LI-lea	
<i>Soțului neofit</i>	117
Cuvântul al LII-lea	
<i>Despre copii</i>	118
Cuvântul al LIII-lea	
<i>Despre tinerețe</i>	121
Cuvântul al LIV-lea	
<i>Despre bătrânețe și apa cea vie</i>	123
Cuvântul al LV-lea	
<i>Despre vremurile actuale</i>	125
Cuvântul al LVI-lea	
<i>Despre creație</i>	127
Cuvântul al LVII-lea	
<i>Despre dragoste și „poveștile de dragoste”</i>	128
Cuvântul al LVIII-lea	
<i>Despre moarte și pomenirea morții</i>	130
Cuvântul al LIX-lea	
<i>Despre muncă</i>	132
Cuvântul al LX-lea	
<i>Despre faptul că nu se cuvine</i> <i>să o facem pe învățătorii</i>	134
Cuvântul al LXI-lea	
<i>Despre putere și despre Sfântul Ierarh Non</i>	135

Cuvântul al LXII-lea	
<i>Despre superiori</i>	137
Cuvântul al LXIII-lea	
<i>Despre patria noastră</i>	138
Cuvântul al LXIV-lea	
<i>Către scriitori</i>	140
Cuvântul al LXV-lea	
<i>Despre tehnică</i>	141
Cuvântul al LXVI-lea	
<i>Despre sfârșitul lumii</i>	142
Cuvântul al LXVII-lea	
<i>Despre Sfântul Mucenic Cornelia</i>	144
Cuvântul al LXVIII-lea	
<i>Despre oamenii lui Dumnezeu</i>	146
Cuvântul al LXIX-lea	
<i>Despre corăbioara vieții</i>	148
Cuvântul al LXX-lea	
<i>Despre aniversarea intrării în monahism</i>	149

Partea a II-a

<i>Care este temeiul credinței noastre</i>	153
<i>De ce trebuie să frecventăm biserica</i>	156
<i>Îndrumări pentru spovedanie</i>	158
<i>Șapte duhuri necurate</i>	166
<i>Cuvânt despre fapta bună mărunță</i>	174
<i>Despre amintirea morții</i>	184
<i>Ce se petrece înăuntrul nostru</i> (După cartea Sfântului Teofan Zăvorâtul „Viața lăuntrică”)	188

<i>Despre cele șapte înflăcărări ale duhului</i> (După scrierile lui Ioan Șahovski Arhiepiscopul de San-Francisco)	194
<i>Despre vremurile noastre</i>	200
<i>Despre Rusia</i>	207
<i>Din testamentul duhovnicesc</i>	208

Părintele Ioan Krestiankin, degetul Dumnezeieștii Pronii. Breviar biografic

Lavra Sfânta Treime a Sfântului Serghie, schitul Optina, Lavra Pecerska din Kiev, Solovățul, Valaamul, Sarovul erau slăvite nu numai în Rusia, ci în toată lumea creștină. Doar Pecerska din Pskov a rămas multe veacuri în anonimat, nefiind ceva mai mult decât o mănăstire de provincie. Totuși, în anii de după război, când Biserica a început să se ridice din ruinele rămase după revoluția bolșevică, a ieșit deodată la iveală faptul că această mănăstire de provincie a fost aleasă de Dumnezeu ca să-și ducă mai departe marea și deosebita ei slujire. Dintr-odată, a reieșit că singura mănăstire de pe teritoriul Rusiei care niciodată, nici măcar în perioada sovietică, nu a fost închisă și, prin urmare, a păstrat nevătămată scumpa moștenire a vieții monahale, a fost tocmai Mănăstirea Pecerska din Pskov.

Până în 1940, mănăstirea s-a aflat pe teritoriul Estoniei, iar după alipirea ei la URSS, bolșevicii pur și simplu nu au reușit să o ruineze; apoi a început războiul. Mai târziu, în vremea prigoanelor lui Hrușciiov îndreptate

asupra Bisericii, marele egumen, Arhimandritul Alipie, a știut să stea împotriva mării terori și dictaturi a statului, neîngăduind să fie închisă mănăstirea. Faptul că în mănăstire nu s-a întrerupt viața duhovnicească a avut o importanță deosebită. Nu în zadar tocmai aici, la Peciora, în anii '50 ai perioadei sovietice, a renăscut stăreția, una dintre cele mai mari comori ale Bisericii Ruse. Iar cel mai renumit stareț din Mănăstirea Pskov, în sensul de bătrân harismatic, de după Sfântul Cuvios Simeon Jelnin (1869-1960), a fost minunatul Părinte Ioan Krestiankin pe care îl putem numi, fără să greșim, degetul Proniei lui Dumnezeu pentru Rusia creștină și ortodoxă a celei de-a doua jumătăți a secolului XX.

Părintele Ioan s-a născut luni, 29 martie (11 aprilie pe stil nou) 1910, în a cincea săptămână a postului Paștelui în orașul Orel, fiind al optulea copil al lui Mihail Dimitrievici și al Elisabetei Ilarionovna Krestiankin. A primit numele Ioan după numele Sfântului Ioan Sihastrul din Egipt, prăznuit în ziua nașterii sale. Nu întâmplător, tot în aceea zi, sunt prăznuiți Sfinții Marcu și Iona de la Mănăstirea Peșterilor din Pskov, locul unde părintele Ioan avea să se nevoiască până la sfârșitul vieții sale pământești. Vania a fost botezat în Biserica „Sfântul Profet Ilie”, care era cunoscută și sub numele de Biserica „Sfântul Nicolae Peskovskaia”, deoarece avea trei altare, închinat Sfântului Ilie, Sfântului Nicolae și Sfântului Mitrofan de Voronej. Botezul a avut loc la 31 martie (13 aprilie pe stil nou). Botezul copilului a fost săvârșit de preotul Nikolai Azbukin. Nași au fost Paraskeva Ilarionovna Ovchinnikov, sora mamei lui, și fratele său mai mare, Alexandru Krestiankin.

Tatăl său a murit pe când Ioan avea numai doi ani, iar mama sa, o femeie profund religioasă, a trebuit să se ocupe de creșterea și educația sa și a fraților săi. Vania s-a născut foarte slab și, de multe ori, rudele care o com-pătimeau pe tânăra mamă văduvă spuneau despre copilul Ioan că, mai bine ar fi fost dacă ar fi murit. Dar sentimentele materne născute în inima mamei și dragostea ei de rugăciune i-au dăruit fiului său o viață lungă. În răstimpul unei crize de sănătate a copilului, acesta aflându-se pe patul morții, Elisabetei Ilarionovna i s-a arătat în vis Sfânta Mare Muceniță Varvara care a încurajat-o. De atunci, Sfânta Varvara a devenit tovarășa de nedespărțit a vieții sale, iar Părintele Ioan a chemat-o zilnic în rugăciune până la sfârșitul zilelor.

Părintele Ioan și-a amintit întotdeauna și a manifestat recunoștință față de cei care, prin rânduiala lui Dumnezeu, l-au călăuzit spiritual încă din copilărie. Printre acești Părinți se numără Nicolae Azbukin și Vsevolod Kovrigin din Orel. Un rol important în viața duhovnicească a tânărului Ioan l-a avut, de asemenea, Părintele George Kosov din satul Spas-Chekriak, fiu duhovnicesc al Sfântului Ambrozie de la Optina.

Încă din copilărie, Ioan a slujit în Sfântul Altar ca paraclisier sub ascultarea Arhiepiscopului Serafim Ostrumov de Orel (canonizat de Biserica Ortodoxă Rusă în anul 2000 ca neomartir). La doisprezece ani, Vania Krestiankin și-a exprimat pentru prima oară visul său drag de a fi călugăr. Episcopul Nicolae Nikolski de Elets, și el viitor mucenic, își lua la revedere de la închinători într-o anume circumstanță. Momentul apropiindu-se de final, paraclisierul Ioan a vrut, de asemenea, să-și ia

rămas bun de la episcop. Fiind în picioare lângă acesta, el a îndrăznit să-i atingă mâna, ca să-i atragă atenția asupra sa. Episcopul s-a aplecat spre băiat adresându-i o întrebare: „Și ce să te binecuvântezez?”. Vania emoționat a spus: „Vreau să fiu călugăr”. Așezând mâna pe capul băiatului, episcopul se opri, privind la viitorul acestuia. Și foarte serios a răspuns: „În primul rând, termină școala, găsește un serviciu și apoi, la timpul potrivit, cu siguranță vei ajunge călugăr”. Adeseori, Părintele Ioan obișnuia să spună că la Dumnezeu nimic nu este la întâmplare ci, trebuie doar să vedem urmele Providenței Lui în viața noastră.

În 1929, Ioan Krestiankin a absolvit liceul, urmând după aceea cursuri de contabilitate. El a profesat în Orel și, în repetate rânduri, a fost obligat de superiori să efectueze ore suplimentare la serviciu, fapt ce l-a împiedicat să meargă la biserică.

Atunci când s-a opus unor astfel de ordine, a fost imediat concediat. O perioadă de timp a fost șomer, dar în 1932 s-a mutat la Moscova, unde a devenit contabil-șef într-o companie mică. Acest nou serviciu nu l-a mai împiedicat să participe la slujbele Bisericii. El a luat parte în acea perioadă la întâlnirile tinerilor ortodocși pentru a discuta aspecte ale vieții bisericești.

În 1944, a slujit ca citeț la Moscova, în Biserica Nașterii Domnului din Izmailovo. La data de 14 ianuarie 1945, a fost hirotonit diacon celibatar de Mitropolitului Nikolai Iarușevici, iar în luna octombrie a aceluiași an, ca student extern, a fost admis la cursurile Seminarului Teologic din cadrul Academiei Teologice din Moscova aflate la Mănăstirea Novodevici.

Examenele le-a trecut cu brio, stârnind admirația profesorilor din comisie. Rectorul seminarului, magistrul în teologie, Părintele Tihon Popov, felicitându-l, i-a adresat Părintelui Ioan aceste cuvinte remarcabile: „Dragă Părinte Ioan, să fii preot și nu popă”. În data de 25 octombrie 1945, Patriarhul Alexei I l-a hirotonit preot, el continuând să slujească în parohia din Izmailovo. A slujit și a predicat mult, fiind foarte iubit de enoriași, dar neagreat de responsabilii statului, aflându-se permanent într-o relație tensionată cu autoritățile sovietice, din cauza reticenței de a colabora cu acestea. În biografia lui afirmă că, fiind tânăr preot, acestea au cerut concesiuni imposibile, iar din cauza faptului că situația era deosebit de tensionată în jurul lui, el a cerut sfatul Patriarhului Alexei I, care l-a sprijinit moral.

În 1946, Ioan a deservit ca preot slujitor în reînviata Mănăstire Sfânta Treime a Sfântului Serghie de Radonej, dar șase luni mai târziu s-a întors la biserica din Izmailovo. În același timp, el a deservit sectorul de corespondență al Academiei Teologice din Moscova și a început redactarea tezei de licență cu titlul „Viața Cuviosului Serafim de Sarov, făcătorul de minuni, și semnificația ei pentru viața religioasă și morală din Rusia timpului său”. Cu toate acestea, cu puțin timp înainte de susținere, în noaptea de 16 aprilie a anului 1950, el a fost arestat de autoritățile comuniste, fiind condamnat de NKVD la 7 ani de detenție.

Patru luni a fost în stare de arest la Lubianka și în închisoarea Lefortovski, iar în luna august a fost mutat în închisoarea Butirskaia, într-o celulă cu criminali de drept comun. La 8 octombrie 1950, a fost condamnat, în

conformitate cu articolul 58-10 din Codul penal (agitație anti-sovietică), ca în timpul celor șapte ani de închisoare să fie închis într-un lagăr de maximă siguranță. El a fost trimis în regiunea Arhanghelsk, în Kargopol, pentru a lucra de-a lungul Râului Negru. Inițial, a lucrat în exploatarea forestieră. În primăvara anului 1953, din cauza unor motive de sănătate, fără să solicite, a fost transferat la o subunitate pentru invalizi a lagărului Gavrilova Poliana din Kuibișev-Samara, unde a lucrat în contabilitate până la 15 februarie 1955, fiind eliberat mai devreme.

După eliberare a fost privat de dreptul de a călători în Moscova și în împrejurimi. Din acest an, părintele a fost numit pe seama diocezei Pskov. Din 1955 până în 1956, a fost desemnat ca preot slujitor al Catedralei Sfânta Treime din Pskov. Aici, deși fusese eliberat recent din închisoare, părintele a nemulțumit prin activitatea sa autoritățile, fiind amenințat din nou cu urmărirea penală. Ulterior a fost transferat în dioceza Riazan, unde avea să slujească, în numeroase parohii, pentru aproape 11 ani, până în februarie 1967.

În anul 1961, la praznicul Învierii Domnului, Părintele Ioan a fost ridicat la rangul de protopop de către Patriarhul Alexei I. În aceeași perioadă, apropiindu-se de părinții călugări de la Mănăstirea Glinsk, aceștia l-au luat pe tânărul preot sub călăuzirea lor spirituală, iar unul dintre ei, Părintele Serafim Romanțov, a devenit părintele său duhovnicesc. Pe 10 iunie 1966, Părintele Ioan a fost tuns în monahism de către Părintele Serafim, în orașul Sukhumi din Georgia. A primit tot numele Ioan, fiind așezat însă sub ocrotirea Sfântului Apostol și Evanghelist Ioan.

Pe 20 februarie 1967, Ieromonahul Ioan s-a închinoviat în Mănăstirea Peșterilor din Pskov. După numai trei ani, avea să fie numit stareț, iar la praznicul Bunei-vestiri, în 1973, a fost ridicat la rangul de arhimandrit.

Era vizitat cu regularitate pentru a primi povățuire duhovnicească de însuși Arhiepiscopul Eusebie de Pskov, de frații din mănăstire, de Arhimandritul Tihon al metocului Mănăstirii Pskov din Moscova, precum și de numeroși fii duhovnicești din întreaga Rusie și din alte țări ortodoxe.

Este imposibil de exprimat ceea ce Părintele Ioan a însemnat pentru fiii săi duhovnicești și pentru întreaga Rusie Ortodoxă. Cu toate că, în timpul ultimilor ani ai vieții sale, din cauza vârstei înaintate și a bolilor de care suferea, părintele nu a mai putut primi pe toți cei dornici să se împărtășească de sfaturile sale, scrisori din întreaga lume au continuat să sosească la Mănăstirea Pskov. În 2005, la a 95-a aniversare, Arhimandritul Ioan a fost decorat de Biserică cu Ordinul Sfântul Serafim de Sarov în gradul I. Deși în ultimii săi ani a fost grav bolnav, aproape imobilizat la pat, Părintele Ioan a fost deplin conștient până în ultimele momente de viață. Pe 23 ianuarie 2006, în Duminica Sfinților Noi Martiri și Mărturisitori ai Rusiei, Arhimandritul Ioan, marele duhovnic, s-a mutat la cele veșnice, la câteva minute după ce a primit Sfintele Taine, fiind îngropat, ca și alți călugări, în peșterile din Mănăstirea Pskov a Adormirii Maicii Domnului.

Moștenirea pe care Părintele Ioan Krestiankin a lăsat-o Bisericii este uriașă. La ora aceasta nu este încă suficient de cunoscută și de investigată. Adevărata sa

valoare va fi descoperită în timp, pe măsură ce conștiința Bisericii va asimila în mod corect mesajul acestuia. Putem spune cu certitudine că Părintele Ioan, timp de mai mulți ani, a acumulat o experiență spirituală mare, ceea ce i-a dat posibilitatea de a spune oamenilor în acel moment ce le era foarte necesar pentru mântuire. Predica lui este apropiată de direcția pastorală, la care a aderat Sfântul Ioan de Kronstadt.

Oamenii care au fost suficient de norocoși pentru a discuta cu Părintele Ioan spuneau că, prin simpla sa prezență, alunga de la cei veniți descurajarea și depresia, aducând bucurie, curaj și inspirație. Aceia care se aflau lângă el simțeau că se produc niște schimbări interioare uimitoare în sufletele lor. Acest lucru este mărturisit de foarte mulți oameni care nu îl cunoșteau și, prin urmare, cuvintele lor ne dezvăluie ceva mai mult decât emoțiile personale.

Mulți au remarcat la acesta un tact surprinzător în maniera sa de a relaționa cu oamenii. Părintele Ioan nu a dictat nimic nimănui și nici nu a forțat pe nimeni să asculte și să urmeze povețele sale duhovnicești, pentru că nu a vrut să-și impună voința forțând libertatea oamenilor să urmeze voia lui Dumnezeu, care este imposibilă fără încredere în Dumnezeu și în purtarea Sa de grijă.

Asist. univ. protos. dr. Maxim Vlad,
Facultatea de Teologie Ortodoxă din Constanța

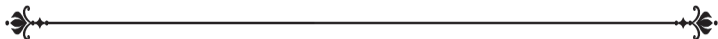
Cuvântul I

Tainic

Există Cineva care cunoaște toate grijile tale. De Dânsul nu se ascunde nici un gând tulburător. El știe că grijile provoacă suferințe și de aceea vrea întotdeauna să ne ajute. El promite să ia asupra Sa toate grijile noastre. Am putea avea ceva mai bun? El vrea să elimine tot ce ne împovărează. El vrea să continue pentru noi drumul, acolo unde noi nu mai vedem vreo posibilitate să o facem. El vrea să schimbe orice împrejurare care ne împovărează. El vrea să ne trimită un ajutor. De aceea, lasă toate grijile tale în seama Lui. Mulțumește-I pentru faptul că ia asupra Sa povara și te ajută în marile neazuri care acum te întristează. Astfel, inima ți se va umple de pace.

Cuvântul al VIII-lea

Despre „circ”

Iar tu, prin împrăștierea duhului tău, continui să dărâmi ceea ce Domnul zidește în tine prin pronia Sa dumnezeiască. Din partea ta, Dumnezeu nu vrea nimic altceva, ci doar aceasta o cere: „Fiule, dă-mi inima ta”^{*} - doar manifestarea voinței tale, doar dorința ta, iar împlinitorul, proniatorul vieții tale creștine și învățătorul sufletului tău este Însuși Domnul. Mândria va găsi numaidecât o porțiță, hrănindu-se dintr-o jertfă pe care nimeni nu ți-a cerut-o. Nu trebuie să inventezi nimic, Domnul este prezent demult în viața ta și te conduce prin ea nu doar din momentul când ai conștientizat tu acest lucru. Iar tu, simțindu-I milostivirea, ai intervenit în viața ta distrugând cu încăpățănare ceea ce a zidit Dumnezeu. Tu îți manifesti propria concepție despre lume doar de ochii lumii, [dar să știi că] și acest lucru are o definiție precisă – „a face circ”, [lucru care] ar trebui să te neliniștească. Aceasta denotă că tu inițiezi nu o lucrare lăuntrică, ci una exterioară. Iar Domnul ne spune că trebuie să intrăm în camera noastră și să ne rugăm

^{*} Cf. Pilde. 23, 26.